

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิต และพฤติกรรม的开รับสื่อที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวพืพิภพทัศน์นิทรรศน์รัตนโกสินทร์ของคนวัยทำงาน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือการวิจัย
3. การตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
4. การรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

- ประชากรประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ กลุ่มคนวัยทำงานซึ่งได้เข้าชมพืพิภพทัศน์นิทรรศน์รัตนโกสินทร์ทั้งเพศหญิงและชาย ช่วงอายุระหว่าง 19–59 ปี ซึ่งจัดเป็นกลุ่มที่มีความพร้อมด้านการเงิน มีอิสระในการตัดสินใจ และสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเองโดยจำนวนนักท่องเที่ยวช่วงอายุดังกล่าวตามสถิตินักท่องเที่ยวมีจำนวนทั้งสิ้น 600,000 คน (ฐานข้อมูลนักท่องเที่ยวที่เข้าชมอาคารนิทรรศน์รัตนโกสินทร์, 2558)

- กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการคำนวณของ Taro Yamane ซึ่งกำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกินร้อยละ 5 หรือที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ตามสูตร ดังนี้

สูตรการคำนวณของ Taro Yamane

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ	n	คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	N	คือ ขนาดของประชากร
	e	คือ คลาดคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นไว้ที่ 95% และสัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 ดังนั้น เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ ดังนี้

$$n = \frac{600000}{1 + 600000(0.05)^2}$$

จากการแทนค่าในสูตร จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 399.99 คน ดังนั้น ผู้วิจัย จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 400 คน

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง บุคคลผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายวัย ซึ่งได้เข้าชมพิพิธภัณฑ์นิทรรศน์รัตนโกสินทร์ ทั้งเพศหญิงและชาย อายุระหว่าง 19– 59 ปี ซึ่งจัดเป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีอิสระในการตัดสินใจ และมีความพร้อมด้านการท่องเที่ยว ซึ่งจะคัดกรองโดยสอบถามก่อนว่ามีอายุตั้งแต่ 19 ปีขึ้นไปหรือไม่ จึงจะดำเนินการแจกแบบสอบถาม

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

สมมุติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของคนวัยทำงานที่ต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์นิทรรศน์รัตนโกสินทร์ที่แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ ลักษณะทางประชากรศาสตร์

ตัวแปรตาม ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์นิทรรศน์รัตนโกสินทร์

สมมุติฐานที่ 2 รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนวัยทำงานที่ต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์นิทรรศน์รัตนโกสินทร์ที่แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ รูปแบบการดำเนินชีวิต

ตัวแปรตาม ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์นิทรรศน์รัตนโกสินทร์

สมมุติฐานที่ 3 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของคนวัยทำงานที่ต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์นิทรรศน์รัตนโกสินทร์ที่แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ

ตัวแปรตาม ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์นิทรรศน์รัตนโกสินทร์

สมมุติฐานที่ 4 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ รูปแบบการดำเนินชีวิต และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์นิทรรศน์รัตนโกสินทร์

ตัวแปรอิสระ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ รูปแบบการดำเนินชีวิต และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ

ตัวแปรตาม ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์นิทรรศน์รัตนโกสินทร์

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือสำหรับการทำวิจัยขึ้น โดยศึกษาจากงานวิจัยและแนวคิดทฤษฎี เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิต และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว พิชิตภัณฑนิทรรศน์รัตนโกสินทร์ ซึ่งแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ กำหนดให้เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต

โดยคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ข้อมูลด้านกิจกรรม (Activities) ข้อมูลด้านความสนใจ (Interests) และข้อมูลด้านความคิดเห็น (Opinions)

โดยผู้วิจัยได้สร้างคำถามตามประเด็นคำถามการวัดรูปแบบการดำเนินชีวิต AIOs (Plummer, 1974) จำนวนทั้งสิ้น 108 ข้อ โดยคำถามบางส่วนรวบรวมจาก เกษรา เกิดมงคล, 2546 และชนัญญา ภาคะนันท์, 2556 มาเป็นแนวทางในการตั้งคำถาม

1. ด้านกิจกรรม (จำนวน 36 ข้อ) แบ่งออกเป็น การทำงาน งานอดิเรก กิจกรรมสังคม การใช้เวลาว่าง การพักผ่อน สมาชิกสโมสร การร่วมกิจกรรมชุมชน การเลือกซื้อ และกีฬา

เป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดสรรเวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยใช้มาตรวัดความถี่ Rating Scale 5 ระดับ โดยแบ่งคำตอบออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ทำทุกวัน	เท่ากับ	5	คะแนน
ทำบ่อย ๆ	เท่ากับ	4	คะแนน
ทำบ้าง	เท่ากับ	3	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	เท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เคยเลย	เท่ากับ	1	คะแนน

2. ด้านความสนใจ (จำนวน 36 ข้อ) แบ่งออกเป็น ครอบครัว บ้าน งาน การร่วมกิจกรรม ชุมชน การสนทนา การ เสื้อผ้า อาหาร สื่อ และความสำเร็จ

เป็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจหรือให้ความสำคัญ โดยใช้มาตรวัดความถี่ Rating Scale 5 ระดับ โดยแบ่งคำตอบออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วย	เท่ากับ	4	คะแนน
เฉย ๆ	เท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	เท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	1	คะแนน

3. ด้านความคิดเห็น (จำนวน 36 ข้อ) แบ่งออกเป็น ต่อตนเอง ปัญหาสังคม การเมือง ธุรกิจ เศรษฐกิจการศึกษา ผลิตภัณฑ์ อนาคต และวัฒนธรรม

เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อตนเองและประเด็นต่างๆ ในสังคม โดยใช้มาตรวัดความถี่ Rating Scale 5 ระดับ โดยแบ่งคำตอบออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วย	เท่ากับ	4	คะแนน
เฉย ๆ	เท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	เท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายเฉลี่ย

จากเกณฑ์ดังกล่าวนี้ สามารถวัดช่วงคะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 1 – 5 คะแนน โดยกำหนดการแบ่งช่วงออกเป็น 5 ช่วง ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อัตราภาคขั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนขั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.80
 \end{aligned}$$

จะได้เกณฑ์ในการวัดระดับคะแนน มาหาค่าเฉลี่ยโดยแบ่งเป็น 5 ช่วง ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.80	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยในระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.81 - 2.60	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.61 - 3.40	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.41 - 4.20	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.21 - 5.00	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเปิดรับสื่อของคนวัยทำงาน ที่ตัดสินใจท่องเที่ยว พิจารณาทันทีที่ทัศนคติที่ทัศนคติ เป็นลักษณะคำถามปลายปิด คำถามมีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choice) ใช้การวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวที่ทัศนคติที่ทัศนคติโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่าตามแบบ Semantic Differential (5- Pointed, Likert type scales) ช่วงระดับเป็น 5 ช่วง และกำหนดน้ำหนักของคะแนนดังนี้

หากผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากที่สุด	เท่ากับ 5 คะแนน
หากผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมาก	เท่ากับ 4 คะแนน
หากผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจปานกลาง	เท่ากับ 3 คะแนน
หากผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจน้อย	เท่ากับ 2 คะแนน
หากผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจน้อยที่สุด	เท่ากับ 1 คะแนน

โดยนำคะแนนความพึงพอใจมาหาค่าเฉลี่ย ตามแนวทางของเบสท์ (Best 1986: 195) โดยมีค่าเฉลี่ยดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด
ระดับคะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อย
ระดับคะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
ระดับคะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมาก
ระดับคะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีต่อการท่องเที่ยวที่ทัศนคติที่ทัศนคติที่มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended)

เกณฑ์วัดระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร

ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ของวิเชียร เกตุสิงห์ (2541) ในการวัดระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยสามารถแปลความหมายได้ดังนี้

ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง	0.00 – 0.19	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก
ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง	0.20 – 0.39	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง	0.40 – 0.59	มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง	0.60 – 0.79	มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง	0.80 ขึ้นไป	มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

การตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และทดสอบหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity)

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาทำการทดสอบความเชื่อมั่น โดยการนำไปทดลองใช้ (Pre-test) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบว่าคำถามในแต่ละข้อของแบบสอบถาม สามารถสื่อความหมายได้ตรงตามที่คุณผู้วิจัยต้องการ มีความเหมาะสมของคำถาม หลังจากนั้นหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ครอนบาช (Cronbach)

ซึ่งหลังจากตรวจสอบเครื่องมือในกระบวนการต่าง ๆ แล้ว ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ไปเก็บข้อมูลตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัย ถึงพิพิธภัณฑสถานรัตนโกสินทร์ เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักท่องเที่ยว 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) เลือกจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินมาเข้าชมอาคารนิทรรศน์รัตนโกสินทร์ และจะสอบถามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ตั้งแต่ช่วงอายุ 19- 59 ปีก่อนแจกแบบสอบถามจนครบ 400 ชุด

ขั้นที่ 2 สถานที่เก็บข้อมูล คือ อาคารนิทรรศน์รัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานครเริ่มเก็บข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนมีนาคม พ.ศ. 2560 - เดือนเมษายน พ.ศ. 2560 โดยแบ่งสัดส่วนในการเก็บข้อมูล เป็นดังต่อไปนี้

สัปดาห์	อังคาร – ศุกร์	เสาร์ – อาทิตย์
สัปดาห์ที่ 1	จำนวน 35 ชุด	จำนวน 65 ชุด
สัปดาห์ที่ 2	จำนวน 35 ชุด	จำนวน 65 ชุด
สัปดาห์ที่ 3	จำนวน 35 ชุด	จำนวน 65 ชุด
สัปดาห์ที่ 4	จำนวน 35 ชุด	จำนวน 65 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ทำการและรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบข้อมูล (Editing) ความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามมาลงรหัส (Coding) เพื่อให้ข้อมูลอยู่ในรูปของตัวเลข หรือรหัสแล้วทำการบันทึกเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) เพื่อประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ใช้อธิบายข้อมูลด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ การเปิดรับสื่อ และความพึงพอใจ โดยใช้การบรรยายข้อมูลด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ในรูปแบบตารางแสดงค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Means) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD)

การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) มาวิเคราะห์การทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนตัวแปรด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตจะใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) ในการจัดกลุ่มวิเคราะห์ข้อมูล